

Hovedlus

Information og vejledning om lusebekæmpelse - nederst på siden link til Apotekernes hjemmeside vedr. lus.

Hvad er lus?

- Hovedlus er små snyltere, som suger blod et par gange dagligt. Lus har ikke vinger, og de kan hverken flyve eller hoppe. Farven kan variere fra nærmest gennemsigtig gråhvid til meget mørk, og de er 1-3 mm lange.
- De lever i menneskehår, rent eller snavset og holder til ved hovedbunden, hvor temperaturen er ideel for lus.
- En lus kan lægge æg efter 6-9 dage, herefter lægger den 5-8 æg om dagen i de ca. 3 uger, den lever.
- Æggene udklækkes efter 6-9 dage.
- Lusene kan ikke overleve i omgivelserne, de dør inden for 48 timer.

Hvordan får man lus?

- Tæt kontakt mellem hoveder anses for at være den eneste smittevej af betydning, fx når man leger tæt sammen, giver kæleture og når man sover sammen.
- **Kun levende lus smitter – æg og nyudklækkede lus gør ikke.**
- Smitte fra kamme, børster, huer og lignende, der bruges af flere personer inden for et kort tidsrum, kan måske udgøre en vis risiko og bør derfor inddrages i lusebehandlingen.

Hvordan opdages lus?

- Der kan gå flere uger, fra en person har fået lus, til det begynder at klø. For at undgå smitte anbefaler Sundhedsplejen, at **børn bør undersøges for hovedlus fx hver søndag**, så der ikke er hovedlus mandag morgen.
- Lus konstateres ved at hele håret redes igennem med en tættekam fra hovedbund til hårspids. Tættekammen bankes af på et hvidt underlag, og det afredte undersøges - evt. ved hjælp af en lup. Hvis håret er vådt og redt igennem med en børste inden kæmningen, vil lusene sidde mere stille, og det vil være nemmere at få tættekammen igennem håret.

Hvordan behandler man for lus?

Tættekam til behandling mod hovedlus:

Kæmning er en effektiv, billig og uskadelig metode til at fjerne lus med, der kan anbefales til behandling mod hovedlus. For at metoden skal være effektiv nok, kræver det dog, at man er meget omhyggelig, og at kæmningen gentages hver anden dag i en periode på 14 dage.

Hvordan kæmmer man?

- Vask håret i almindelig shampoo.
- Lad håret være dryppende vådt.
- Massér blidt rigelig mængde balsam ind i håret.

- Red håret igennem.
- Kæm hele håret igennem fra hovedbund til hårspids med **en tættekam**.
- Efter hvert tag skal tættekammen rengøres eller evt. bankes af på et hvidt underlag, så man har mulighed for at se, hvor mange lus der redes ud.
- Gentag kæmningen hver anden dag i 14 dage.

Omgivelserne:

- Alle familiemedlemmer skal kæmmes - og de, der har lus, skal kæmmes som tidligere beskrevet.
- Kamme, børster, huer og anden hovedbeklædning kan enten lægges i sulfovand, vaskes i vaskemaskine, lægges i fryseren i et døgn eller isoleres i 48 timer.
- Yderligere foranstaltninger er ikke nødvendige, og rengøring og sprøjtning med insektmidler har ingen effekt på smittespredningen. Det vigtigste er at give besked til omgangskredsen, så andre med lus også kan blive behandlet.

Hvorfor virker behandlingen ikke?

- Kæmning udføres ikke som anbefalet.
- Manglende information til skole, institution m.m.

Lægemidler til behandling mod hovedlus:

I handelen findes lægemidler, der indeholder insektgifte, som dræber lus. Midlerne er godkendt af lægemiddelstyrelsen til behandling mod hovedlus hos mennesker. Yderligere information og vejledning - kontakt din lokale sundhedsplejerske.

De vigtigste punkter om hovedlus, specielt til forældre.

Det er forældrenes ansvar, at deres børn undersøges og behandles for hovedlus.

Den bedste måde at forebygge spredning mod hovedlus på er ved at undersøge barnet jævnligt - helst én gang om ugen.

Undersøg altid barnet for lus ved henvendelse herom fra andre forældre, skolen og institutionen.

Vær sikker på, at barnet ikke har lus, når det sendes i skole eller institution efter ferierne.

Hvis barnet har lus, skal hele familien undersøges, men kun personer med lus skal behandles.

Følg nøje anvisningerne for det middel eller den metode, I vælger til at behandle lusene med.

Vælges kæmning som behandlingsmetode, skal personen kæmmes hver anden dag i 14 dage.

Vælges godkendte lægemidler som behandlingsmetode, anbefales det at gentage behandlingen efter 8 dage uanset anvisningerne på midlet.

Husk at kontrollere, om behandlingen har virket.

Hvis behandlingen ikke virker, og alle fejlkilder kan udelukkes, bør man skifte til et andet middel eller bruge tættekam. Søg evt. råd og vejledning hos sundhedsplejersken eller lægen.

Brug kun midler, der er godkendt til behandling mod hovedlus på mennesker.

Ud over vask eller frysning af kamme, børster, huer og anden hovedbeklædning er der ingen grund til at foretage sig yderligere i omgivelserne.

Giv altid besked til skole og/eller institution samt den nærmeste omgangskreds, hvis der er lus i familien.

Børn med lus skal være i behandling, inden de møder i skole eller institution.

Vær opmærksom på, at der er ekstra stor risiko for gensmitte i perioder efter en behandling, og indtil alle smittekilder i omgangskredsen er lusefri.

Hvis du er i tvivl, om dit barn har lus, eller du har andre spørgsmål, så henvend dig til den kommunale sundhedspleje, hvor der er tilknyttet en sundhedsplejerske og en læge, eller til skolens/institutionens personale.

Kilde:

- Statens skadedyrslaboratorium
- Sundhedsstyrelsen
- Lægemiddelstyrelsen

Apotekernes hjemmeside vedr. lus: <http://www.farvellus.dk/>